

Ağustos böceği bir meşaledir

BİLGE SELÇUK

@byagmurlu

ey masalcı adam iftira ettin sen
bu harikalar harikası böceğe
onu suçladın tembellikle
en çalışkan onu görüyorum ben
hiç bir karşılık beklemeden
yazı ağustosu çamı çınarı
tanıtıyor bize yazı ağustosu çamı ve çınarı

ağacın dalında güneşe doğru yaklaşarak
suyun, bir damla suyun değerini altın
ediyor
çiğ damlası bir zümrüttür diyor
susadıkça eşsiz sesiyle şarkılar söylüyor
ilahiler okuyor güneşe gönderiyor
sen bunları levha levha kızart diyor
bir daha yanmayacak şekilde kızart diyor
kıyamete kadar kalsın insanlığa uzat diyor

güneşi yakıcı güneş bilen gölgeyi
reddeden
gölgede saklanma kurnazlığını reddeden
aç kalma pahasına olsa da öten
susamanın armonilerini en iyi bilen
matemden alevden bir gömlek giyen
yapraktan bir saray ören
sesini bir şehir gibi boşaltan nehre
dağlara kırlara ve ormanlara zerre zerre

sonra kış gelince karıncalar saklanır
toprak altına
herkes bir önlem almıştır o hariç
o hep iyiyi güzelliği yaşamış
özgürlüğe dalıp çıkmış yalnız özgürlüğe
öbürleri hep gerçeklik taslamış
ama o hep gerçeği aramış
gerçeği aramağa çağırılmış
ve gerçeği yaşamış

sizin acımanıza gülüp geçiyor
sizi gidi faydacılar çıkarıcılar sizi
üzülmeyin evi yok yuvası yok diye
kışlık erzak biriktirmemiş diye
sizin acımanıza yok onun ihtiyacı
- sahtedir zaten acımanız
siz ancak alay edersiniz acımasız -
özgürlüğün sesidir o ürkmek korkmaz
titremeden geçer gündüzden geceye

bir başka ağustosta yeniden doğacaktır
ağaçların tepelerinde güneşe en yakın
yerde
tanrı'nın sırrıyla bir mucizeyle
- oysa nesli kesilmeliydi size göre -
ama hiç bir zaman hiç bir yerde
sönmez tanrının yakıtı meşale
istersen bir böcekte olsun o meşale

temmuzda ağustosta ağaçlar cayır cayır
yanarken
yalnız o, odur teselli eden dayanın diyen
yaşamının en büyük ilkesi sabrı öğütleyen
yavru kuşlara masallar anlatarak geceye

serine götüren
adeta güneşle onların arasına bir perde
geren
şırıl şırıl sesiyle onları serinleten
gözlerine ışıltılı vahalar gösteren
çeşmelerden su sesleri alıp getiren
sesiyle - o ufak gövdesinden tüten -
dağ gibi sessiz korumasız bahçeyi örten
herkese her yere mutluluk saçan sevinç
serpen
dünya cehennemine cenneti karşı diken
ışık kıyametine mızraklar havale eden
harbeler gönderen oklar atan sesinden
ağustos böceği deyip hor gördüğümüz
minik göğsünde bir koskoca orkestra
taşıyan

hiç yere hiç bir şey yaratmamış olanın
bize gönderdiği bir mustucu o yaratık
uyarıcı ve mustucu bir yaratık
- tanrı boş yere bir şey yaratmamıştır
anlayan için mustucu duyan için uyarıcı -

.....
sezai karakoç
("ağustos böceği bir meşaledir" şiirinden)

Ağustos böcekleri bizden çok evvel, bundan 250-300 milyon yıl, o malum rakiplerinden, karıncalardan 50-80 milyon yıl önce dünyadaki yerlerini almışlar. Alışılmadık hayat döngüleri ta o zamandan beri sürermiş. Canlıların en az yarısını öldüren üç kitlesel yok oluşu atlatıp hayata tutunmuşlar. Anlayacağınız, masaldaki gibi eğlence düşkünlüğü yüzünden ölüp gitmemişler açlıktan.

Yumurtalarını ağaç kabuklarının arasına bırakırlarmış. Kısa zamanda çıkan larvalar toprağın altına girer, orada üç beş yıl yaşarlarmış; genetiği ve yeri iyiyse en fazla on yedi... Ağaç özsuları ile beslenir, zamanı geldiğinde, yani yazın en sıcak günlerinde yeryüzüne çıkar, olgun ağustos böceklerine dönüşürlermiş. Bir iki ay geçirirlermiş erişkin olarak. Yazın çıkardıkları ses bir çağrı imiş. Ve çiftleştikten az bir süre sonra ölürlermiş.

Çalışıp kış için yiyecek biriktirmemelerinin sebebi tembellik değil, kışı göremeyeciklerini bilmelerindenmiş. Erişkinlikteki kısacık ömürlerini cansiperane şarkı söyleyerek geçirmeleriye soylarını sürdürmek için.

Hayata anlam katan, uzun bir hazırlık döneminden sonra

parlak bir ışıkla dünyamızı güzelleştiren insanlara benziyorlarmış belki. Belki bilim, edebiyat, sanat insanları gibi belki.

Kendini sorgusuzca çalışmaya adanmış tek tip insanı hedefleyen eğitim sisteminin gözdesidir ağustos böceği ile karınca masalı. Karınca çalışıp biriktirip zor günde rahat edendir sözüm ona. Gerçekte aksine, kıştan çok kraliçe karıncayı ve larvalarını beslemek için yiyecek toplar. Yerinden kıyıdamayan kraliçe otuz yıl yaşar, işçiler ise en fazla üç. Hava soğuyunca yiyip içip keyfine bakmaz, kış uykusuna yatar karınca, yazın çalışabilmek için.

Hayatını hiyerarşik bir yapıda kraliçeye adayan bir gürhün parçası olmak mı yeğdir, yoksa ağustos böceği gibi yaşamı bağımsız, şenlikle sürdürmek mi? Belki sorgulamadan makine gibi çalışmanın değil, üretmenin övgüsünü yapmak lazım, hayata neşeyi de eklemeye methiyeler düzerek belki.

Yaşamımıza güzellik katanların, bize güneşli günleri muştulayanların kıymetini bilmek gerek. Söyleyeceklerini fısıltıyla birbirine aktaranlardan çok, sesini ağustos böceği gibi gür, cesurca çıkarırları örnek almak belki.

Ağustos böceğinin şarkısını hafife almayın. O kanatlanmanın, güneşli günlerin, aşkın ve özgürlüğün simgesidir aslında. La Fontaine'in anlattığı gibi aylıklığın, vurdum duymazlığın değil, Çinlilerin dediği gibi yeniden doğuşun, ölümsüzlüğün simgesidir.

Bu yaz hep ağustos böceklerini dinlediğim için biliyorum bunları (bir de ağustos kızı olduğumdan, belki).

